

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exercitium Perfectionis, Et Virtutum Christianarum

In tres Partes distinctum

Rodríguez, Alonso

Coloniæ Agrippinæ, 1622

XIII. Respondetur querelæ & expostulationi nonnullorum, dicentium, non posse se, nec scire meditari, aut intellectu discurrere.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40072

plando. Vnde sancti Patres, vt refert Albertus Magnus, hoc esse docent inter fidelium Catholicorum & Gentilium Philosophorum contemplationē discrimen, quod omnis Philosophorū cōtemplatio aliud non spectet, quam vt ipsa veritatum cognitarum cognitione intellectus perficiatur, ac proinde in solo intellectu sistat; eius namque scopus & finis est quotidie plura & plura scire & nosse: Catholico- rum vero ac sanctorum contemplatio, de qua in præsentiarum agimus, in intellectu solo non quiescat, sed vltius ad voluntatem excitandam, delectandam, & amore diuino inflammandam incendendamque fertur, iuxta illud Sponsæ: *Anima mea liquefacta est, vt locusus est.* Singil- latim potro id notauit sanctus Thomas, de contemplatione quippe loquens, ait, quamuis cōtemplatio essentialiter in in- tellectu sita sit, vltimam tamen eius per- fectionem in amore, & voluntatis affe- ctu consistere: adeo vt primarium con- templationis nostrę intentum & finis vo- luntatis esse debeat affectus & amor Dei.

An non lingua sola loquitur? quomodo ergo etiā pupillæ oculorū loqui possunt? Sic autem sibiipſi Hieronymus respon- det: Quando lachrymas coram Deo pro- fundimus, tunc pupillę oculorum ad De- um voces dare dicuntur; quemadmodum tamenſi lingua non loquamur, ad Deum nihilominus corde clamare possumus; sicut ait Apostolus: *Misit Deus Spiritum Fi- lij sui in corda vestra, clamantem, Abba Pa- ter.* Et in Exodo Moyſi dixit Dominus: *Quid clamas ad me?* verbum tamen non proferebat, sed tantum intus in corde suo tanto feruore & efficacia orabat, vt ei diceret Deus: *Quid clamas ad me?* Pari ergo modo & nos in oratione oculis ad Deum clamare debemus, lachrymis, inquam, gemitibus, suspirijs, & cordis desiderijs.

Lachryma sunt sermo oculoraro.

Gal. 4. 6.

Exod. 14. 15.

Cordi clamor optimus.

CAPVT XIII.

*Respondetur querela & expostulationi nonnullorum, dicentium, non posse se, nec scire meditari, aus intellectu discurre-
rere.*

PER hæc simul respondetur communi nonnullorum querelæ, dicentium, non posse se, nec scire in oratione intellectu discurrere; quod nullę ipsi consideratio- nes occurrant, quibus meditationis pun- cta dilatent & extendant, sed statim ipsis aqua hæreat, & habitus deficiat. Non est autem, quod propterea se magnopere torqueant aut crucient: quoniam (vt diximus) hocce orationis negotium magis in affectibus ac desiderijs voluntatis, quam in intellectus discursibus & spe- culationibus consistit. Monent hoc lo- co rerum spiritualium Magistri, cauend- um esse, ne meditatio intellectus ni- mia sit, & nimis proluxa: hoc namq, mo- tionem & affectum voluntatis (qui præ- cipue est spectandus) multum impedire solet; ac tum maxime, cum subtilibus & sublimibus speculationibus quis insistit. Cuius rei ratio naturalis est: certum est enim, si fons aliquis non nisi modi-
cam

Gentilis in-
dicitur, San-
cti volunta-
tem paganti.

Sent. 1. 6.

2. 2. 1. 1. 1.

1. 1. 1.

Lib. de stan-
do. 2. 1. 1.

Ab illo qui
vultum est
vultum est
vultum est
vultum est

1. 1. 1.

1. 1. 1.

1. 1. 1.

1. 1. 1.

1. 1. 1.

1. 1. 1.

1. 1. 1.

1. 1. 1.

1. 1. 1.

1. 1. 1.

1. 1. 1.

1. 1. 1.

1. 1. 1.

1. 1. 1.

1. 1. 1.

1. 1. 1.

1. 1. 1.

1. 1. 1.

1. 1. 1.

1. 1. 1.

1. 1. 1.

cam aquilam emittit, & hæc per multos tubos deriuatur, quo plus aquæ per vnũ fluit, eo minus per alium manaturum: sic animæ virtus, cum finita & limitata sit, quo magis per intellectus meatum se diffuderit, eo minus per voluntatis canalem defluet. Vnde videmus per experientiam, si quam anima deuotionem ac pios sensus habeat, & interim intellectus per subtilem aliquam speculationem & curiositatem distrahat & vagetur, cor statim exarescere, & deuotionem illam extinguere. Causa rei huius est, quia aqua hæc per alium intellectus canalem nimis dense fluit, atque ideo ipse voluntatis tubus & conductus exaruit. Hanc etiam esse causam, ait Gerson, cur indoctiores sæpe magis deuoti sint, & melius orationem peragant, quam docti, quod illi minus per intellectum distrahantur, nec alijs speculationibus & curiositati-

Corexarescit, dñ intellectus speculatione subtili nimis distrahitur.

Simplices sæpe melius meditantur.

Tract. 3. c. 8.

Affectus sit sublimis, est consideratio sit communis.

Psal. 54. 7.

bus se occupent ac diuagentur; sed statim per simplices ac faciles considerationes voluntatem concitare & mouere satagant; magis proinde hos mouent humiles illæ atque obuiæ considerationes, maioresque in ipsis affectus cient, quam in alijs sublimes & subtiles, vt videre est in sancto illo coquo, quem supra diximus è foco materiali, quem semper præ oculis habebat, materiam & occasionem hausisse de ætæno incendio cogitandi; ac tantam inde deuotionem acquisuisse, vt in medijs occupationibus culinarijs donum habuerit lachrymarum.

Est hoc imprimis notandum, scilicet affectum & desiderium quammaxime sublimem & spirituale esse debere, non curandum autem, vtrum cogitatio & consideratio repat, atque obuia sit & communis. Plurima rei huius exempla habemus in sacris litteris, in quibus Spiritus sanctus sub simplicibus atq; obuijs considerationibus altissimos & profundissimos nobis sensus declarat. S. Ambrosius super illa Prøphetæ verba: *Quis dabit mihi pennas sicut columba, & volabo & requiescam?* scribens, percunctatur: Cur Propheta, in altum ascendere & euolare volens, colum-

bæ pennas petat, non autem altarum anim, cum aliæ tamen sint multo columba perniciores & agiliores? Et responderet, quia sciebat, melius ad perfectionis apicem euolare, & sanctius sublimiusq; orationem peragere alas columbæ, i. e. simplicibus corde, quam sublimia & acuta ingenia, iuxta illam Sapientis sententiam: *Cum simplicibus sermocinatio eius.*

Vnde non est, quod homo cõtristetur, aut sese torqueat, quod discurrere mente, & considerationes punctis meditationis dilatandis commodas inuenire nequeat: quinimo melior ac potior illorum conditio est, quibus nimis speculationis venam occludit Deus, & e contra venam affectionis recludit, vt intellectu quieto & tranquillo, ipsa in solo Deo volũtas conquefeat, totam se in summi boni amore & fruitione impendens. Si tibi det Deus, vt simplici quadam & facili consideratione (puta cogitando solum, Deum propter te humanam naturam assumpsisse, in presepio reclinatum esse, in crucem denique pro te actum) in Dei amorem rapiaris, atque ardens tui humiliandi, & pro eius amore mortificandi desiderium concipias; longe profecto melior & fructuosior illa oratio est, quæ si altas & sublimes considerationes & discursus, eosq; plurimos haberes, quæ te in eo, quod in oratione optimũ & substantialissimũ est, quinimo eius & finis & fructus, occupas. Vnde patebit, quam grauiter errent illi, qui tum non bonam se orationem instituisse credunt, cum nullæ ipsis considerationes, in quibus occuparentur, occurrerunt, tum vero bonam, quando ijs abundarunt.

S. Egidius, vt in Chronicis Minoritarũ legitur, vir sanctus & humilis, sic quadam die cum S. Bonauentura, qui Generalis Ordinis Minister erat, locutus fertur: Multas profecto vobis doctis Deus Opt. Max. gratias concessit, quibus eum laudare & seruire potestis; nos vero idiotæ & indocti, qui nihil litterarum nouimus, quid faciemus, quæso, ad ei placendum? Cui Bonauentura: Etsi aliam Deus homini gratiam non daret, quam quod is ipsum

ipsum amare posset, hæc vna profecto nimis quam satis esset, vt maiora illi ob hanc, quam ob alias omnes simul obsequia deferrentur. Tum petenti Ægidio; Potestne idiota tanto erga Iesum Christum amore ferri, quanto doctus? Vna, inquit Bonauentura, simplex vetula plus Deum amare potest, quam profundus aliquis in Theologia Magister. Vnde Ægidius, prope exurgens, magno feruore hortum ingreditur, & ad eam partem, quæ urbem respiciebat, corpore & voce conuersa clamabat, Vetula, paupercula, indocta, simplex, Dominum nostrum Iesum Christum ama, & maior esse poteris, quam F. Bonauentura. Et his dictis, pro more, extra scriptura, alienatis sensibus, tribus continenter horis in eodem loco mansit.

CAPVT XIV.

Duo præscribuntur monita, que ad bene orationem instituendam, & fructum ex ea eliciendum magno nobis adiumento futura sunt.

AD bene orationem instituendam, & eum, quem oportet, ex ea fructum capiendum, multum nos iuuabit primo isthoc fundamentum bene expendere, & præsupponere, nimirum, orationem non tam finem esse, quam medium, quoad perfectum & perfectionem nostram conducamur. Adeo vt in oratione velut in termino & fine nos sistere non oporteat; neque enim perfectio nostra in magna quæ habetur consolatione, dulcedine, & contemplatione, sed in perfecta sensu mortificatione, in magna de nobis ipsis, ac passionibus & appetitibus nostris victoria sita est, vt scil. nos, quoad eius fieri potest, ad beati illius status austinæ originalis, in quo creati sumus, & in quo caro & appetitus rationi prorsus erant subiecta & conformia, ratio vero vni parebat Deo, perfectionem, reducere studeamus. Vt Rodriguez exercis. pars 1.

Primum enim nolum.
Oratio non est finis sed medium ad perfectiorem.

aurem huc perueniatur, oratio oculum & surpanda est.

Quemadmodum enim in fornace ferri rigidum igne mollescit, vt ipsum tundi, duci, curuari, & quocunq; faber voluerit, flecti possit; sic & in oratione fieri constat. Si dura ac difficilis nobis sit mortificatio, si durum voluntatem nostram frangere, durum denique ingruentes aduersitates ac difficultates pati, ad orationis caminum confugiamus oportet; in eo namque deuotionis calore & igne, atque etiam exemplo Christi cor mollescit, vt duci, malleari, & quamcunq; in partem, ad melius Deo seruiendum opus erit, flecti queat. Hoc scilicet officium & munus est orationis, hic fructus, quem ex illa elicere oportet. Gustus proinde & consolationes, quas in ea Dominus dare solet, eo non spectant aut dirigenda sunt, vt in ijs sistamus, sed vt earum adminiculo promptius alacriusque virtutis & perfectionis viam curramus.

Oratio est ignis cor mollescit.

Psal. 118. 32.

Hoc videlicet declarare Spiritus sanctus nobis voluit, in istis Moyse, à Dei colloquio ad populum redeuntis, radijs. Scriptura quippe refert, mirum tunc è vultu illius splendorem & iubar emicuisse, idq; in modum cornuum. In cornibus porro omne animalium situm esse robur solet: vt hinc nimirum discamus, ex sola oratione vires nos & potentiam ad bene operandum haurire debere.

Cornua Moyse orationis robur designant.

Id ipsum & suo Redemptor noster Iesus exemplo docuit, cum pridiana passionis suæ nocte tertio se ad orationem contulit, quo eius ope in agonem & angustias sibi iam iam subeundas animaretur; non quod hoc eum pacto corroborari oporteret, sed duntaxat vt suo nobis exemplo, vt obseruat Ambrosius, hic præiret. Apparuisset autem tum ei & Angelum Evangelista commemorat, à quo est confortatus; ipsum porro adeo animatum & vegetatum ab oratione surrexisse, vt mox diceret discipulis: *Surgite, eamus obuiam inimicis, Mat. 26. 46. ecce appropinquat qui me tradet.* Se, inquam, ipse obtulit, & vltro in illius manus tradidit. *Oblatus est, quia ipse voluit. Esa. 53. 7.*

Oratio ad patiendum corroborat.

In Luc. 6.

Mat. 26. 46. Luc. 23. 43.